

De la rock`n roll la implozia comunismului

de *Liviu Antonesei*

Pentru majoritatea celor peste 50.000 de participanți la concertul „Rolling Stones” de la București, faptul de a se afla acolo a însemnat să ia parte la cel mai grandios spectacol de sunete și lumini petrecut vreodată în România, susținut de cea mai rezistentă trupă născută de explozia pop-rockului la începutul anilor șazezei. Nu este puțin lucru, desigur! Mai mult, cred că există motive ca fericiții peste 50.000 să fie invidiați dacă nu pînă la sfîrșitul lumii, atunci cel puțin pînă la sfîrșitul rock`n roll-ului, deși orice fan serios îți va spune că cele termene se suprapun și, în dispoziția mea tinerească de acum, nici măcar nu l-aș contrazice!

Însă, pentru o parte a publicului și pentru o parte a celor din generația mea și din generațiile cu vreo cinci ani mai tinere și cu vreo zece mai „bătrîne”, trecerea fulminantă a lui Mick Jagger și a colegilor săi prin România înseamnă chiar mai mult decît atît. În ciuda castanelor pe care presimt că le voi încasa de la unii cititori, pentru mine, care nu am putut ajunge la concert, din motive personale, dar am ascultat marți de la 20, 30 la 24, numai „Rolling Stones” și numai înregistrări din concerte, această vizită strălucitoare și tîrzie, înseamnă și o confirmare a „sfîrșitului comunismului”, la fel de importantă ca și condamnarea oficială a acestuia din decembrie anul trecut.

În audițiile mele de marțea trecută seara, cîteva piese – „Jumping Jack Flash”, „Honky Tonk Woman”, „It`s Only Rock and Roll” „Simpathy for the Devil” etc – le-am ascultat de două-trei ori, însă „Satisfaction” am pus-o de vreo zece ori! De ce? Pentru că a fost piesa preferată a generației mele, indiferent de fanii cărei trupe sau intepret eram în general. Eu eram cu „Rolling...”, în contra „Beatlesilor”, ceea ce nu înseamnă că nu-i ascultam pe ultimii, dar mai eram și cu Morrison, Hendrix, Janis Joplin, „Led Zep”, „Deep Purple”, cu toți bluesmanii și cîțiva jazzmani, de la Charlie Parker la Grapelli. Aici, în România, eram cu „Roșu și Negru”, „Phoenix” și „Sfinx”, nu cu „Mondial” sau, doamne păzește!, „Savoy”, formația oficială a UTC-ului!

Dar toți eram cu „Satisfaction”, care se repeta obsesiv la chefuri noastre ori în audițiile ceva mai liniștite. Era, într-un fel, imnul nostru de protest. Și în Vest, și în Est. Ei, tinerii vestici, protestau – și deschis! – împotriva debutului în forță al societății de consum. Noi protestam – aproape doar muzical! – din motive exact inverse. Nu cred să existe în istoria acestei muzici vreo piesă care să fi adus la un loc ascultători atît de diferiți între ei, cu gusturi muzicale atît de diferite. Din acest motiv, pentru noi, foarte mulți dintre adolescenții și tinerii anilor șazezei-șaptezeci, „Rolling Stones” n-a fost doar o trupă între altele. De aceea nici muzica rock n-a fost numai muzică, ci a reprezentat și spargerea barierei auditive dintre două lumi. Prin această muzică, prin părul lung pe care l-a ocazionat – și pe care îl tundea miliția cu forța! –, prin generalizarea blue jeansilor, aici, în Est, făceam noi micile noastre exerciții de libertate. Poate nu este bine, poate că afectam „puritatea artei” etc, dar așa stau lucrurile. Oricum, nu pot să uit cu stăteam cu urechile în aparatele de radio bruiate ca să ascultăm „Metronomul” lui Cornel Chiriac ori „Top twenty, top douăzeci”, cum am început să manipulăm primele magnetofone – cînd am trecut de la „Tesla” în cutie de lemn la „Kashtan” a fost o mică revoluție sonoră! –, ori cum cumpăram un LP nou cu echivalentul unui sfert dintr-un salariu! Sau, excelent exemplu, cum într-un mijloc de septembrie, ne-am pus cu toții, la școală, bențițe de doliu la moartea lui Hendrix, pentru că ne amintisem că, tot la școală, ni se pusese, cu vreo șapte ani în urmă, doliu la moartea lui Gheorghiu-Dej! În cele din urmă, Vestul a cîștigat bătălia și, mai ales, a cîștigat-o prin implozia regimului comunist, nu prin explozia acestuia, și datorită spargerii barierei auditive dintre cele două sisteme, urmată în anii optzeci și spargerea barierei vizuale. Înainte de a pierde economic războiul lumilor, căci militar, har Cerului!, n-a mai fost cazul, comunismul a pierdut-o ideologic și mental. Oricît de mult s-ar fi străduit acesta, eficiența propagandei, mai ales la cei tineri, dar de la începutul anilor șazezei la sfîrșitul anilor optzeci s-au succedat cîteva generații, nu putea să rivalizeze cu muzica rock și tot ce se întîmpla în jurul acesteia. Nu poți cîștiga un război cînd aproape toți supușii tăi, demoralizați de propaganda ta, nu doar de lipsuri și sărăcie, sînt cucerii de ce cea a inamicului!

Din acest motiv, toți cei care strîmbă din nas la recentul concert al „Stones”-ilor de la București – că au venit prea tîrziu, că sînt bătrîni, că-și exploatează comercial spiritul revoltat de pe vremuri, că au devenit parte a star-sistemului, că au cîntat și în Rusia lui Putin ori China etc – se înșeală. Ei n-au venit aici pentru prezent – oricît de spectaculos a fost evenimentul în sine –, ci pentru acel trecut pe care ni-l amintim cu ură, cu spaimă și cu nostalgie. Au venit să facă bilanțul! Da, s-au închis definitiv grădinile Orientului, ale comunismului asiatic...

